

Změna času a denní rytmus populace ČR

Prezentace pro Workshop k zavedení celoročního času
Jan Burianec | 24. října 2019

Názory na střídání času

Informace o zdroji dat na **názory populace**

Cíl výzkumu

Vnímání problematiky změny letního a zimního času

Cílová skupina

Online populace ve věku 15-60 let

Reprezentativně dle pohlaví, věku, vzdělání, regionu, velikosti místa bydliště

Sběr dat

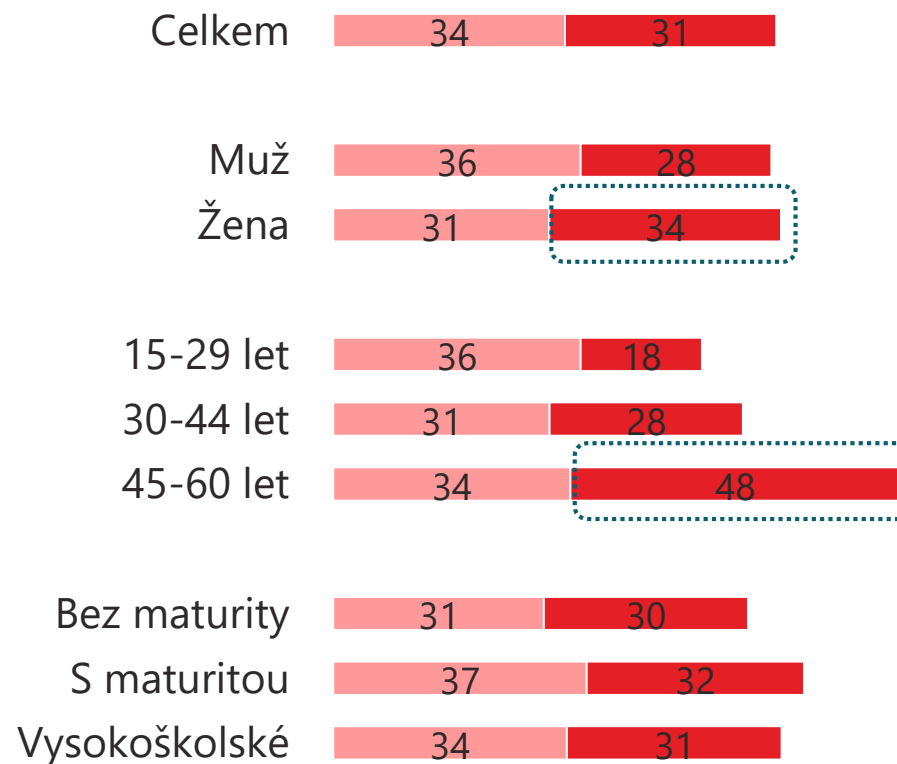
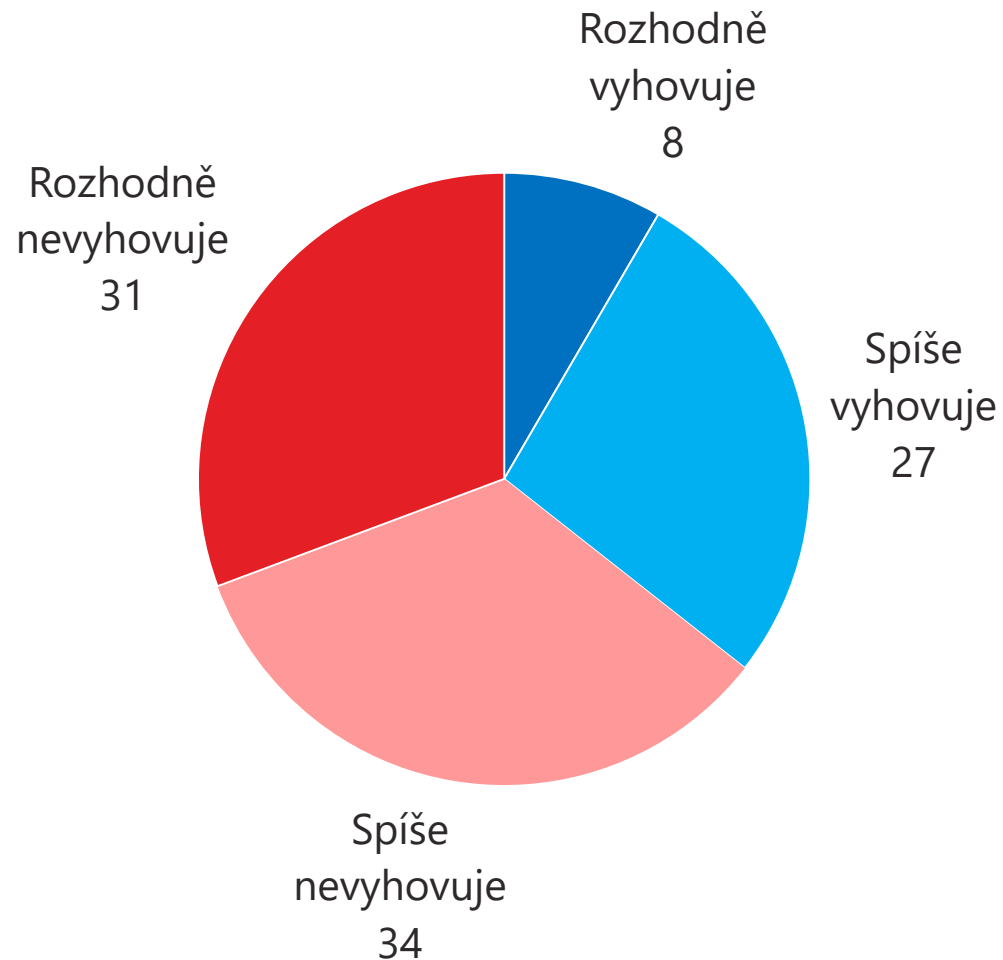
CAWI dotazování

511 rozhovorů

září/říjen 2018 (období diskuze)

Populace 15-60 let: Jak vyhovuje střídání času?

Zdroj: STEM/MARK

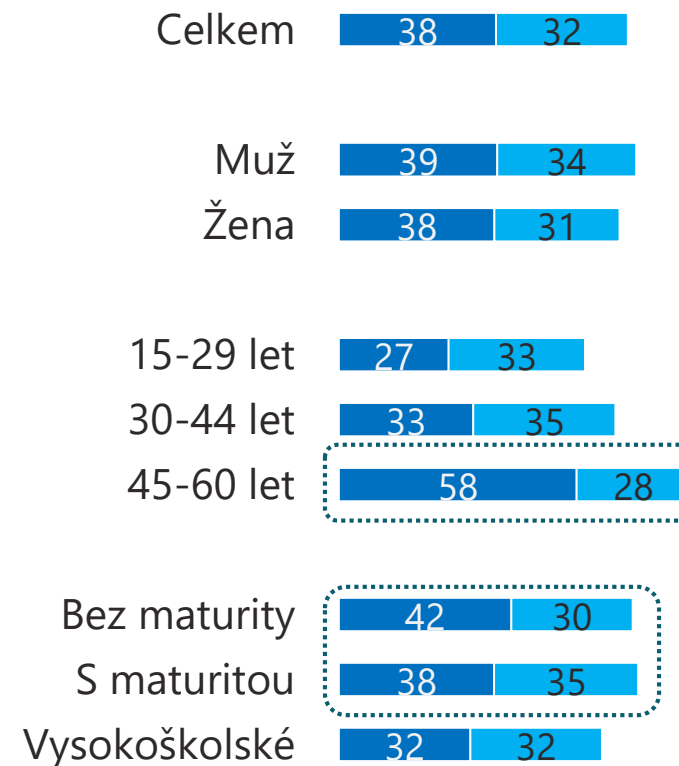
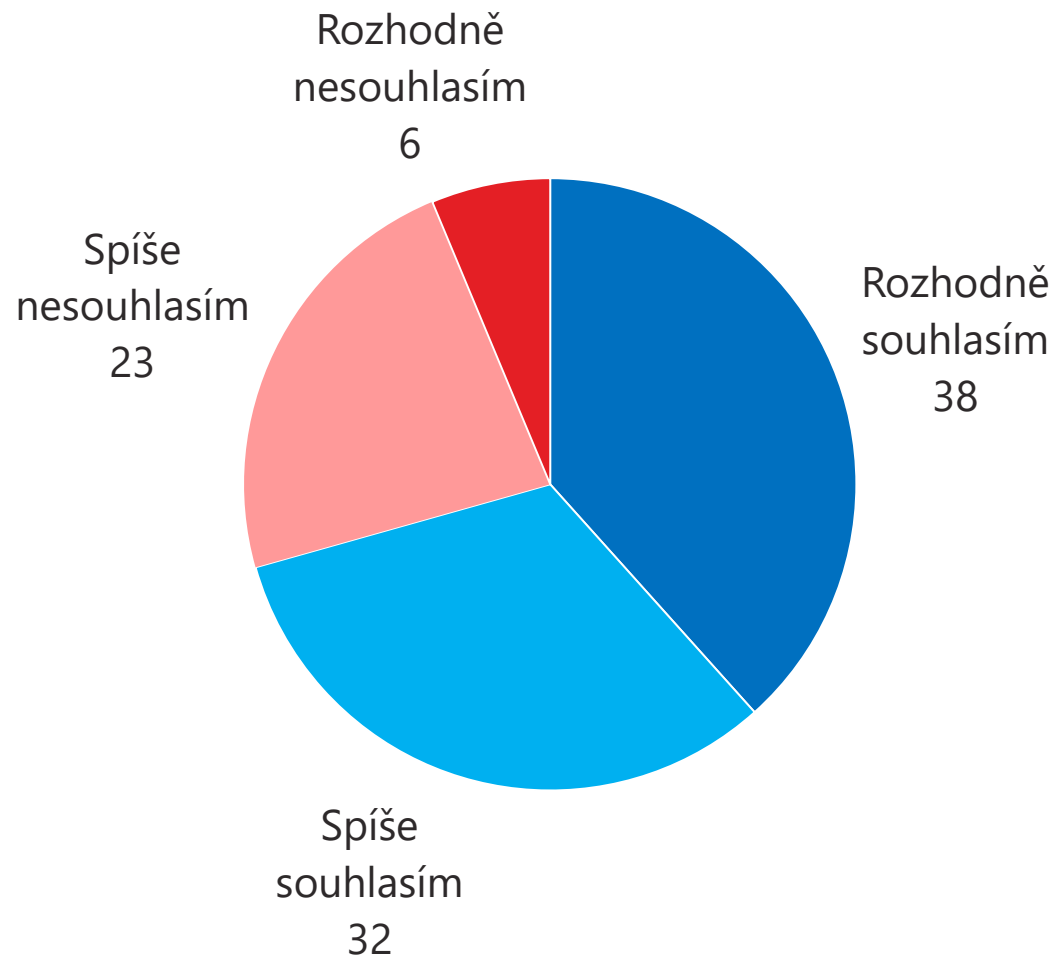
Základ: Všichni respondenti, n=511 [údaje v %]

Otázka: Jaký je váš osobní názor na střídání zimního a letního času?

Populace 15-60 let: Souhlasí se zrušením střídání času?

Zdroj: STEM/MARK

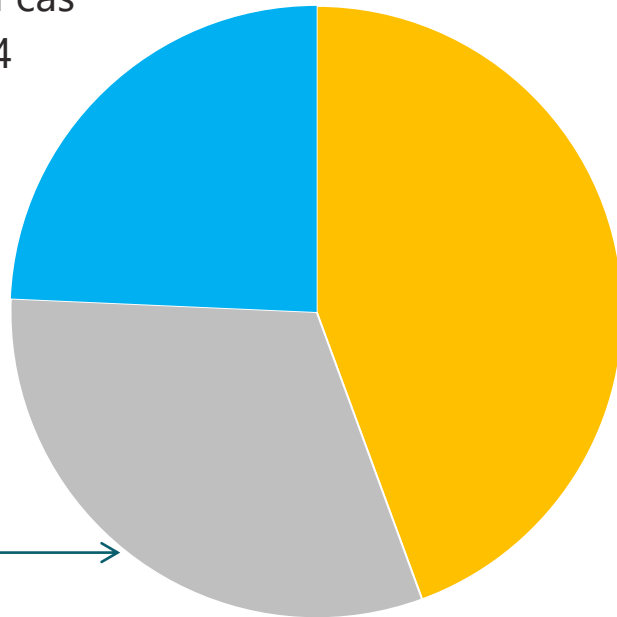
Základ: Všichni respondenti, n=511 [údaje v %]

Otázka: Když zvážíte všechny okolnosti střídání letního a zimního času – tedy osobní preference, dopad na ekonomiku ČR, fakt, že v každé zemi EU bude platit jiný čas – souhlasíte nebo nesouhlasíte se zrušením povinného střídání zimního a letního času v EU?

Populace 15-60 let: Preferovaný čas pro ČR?

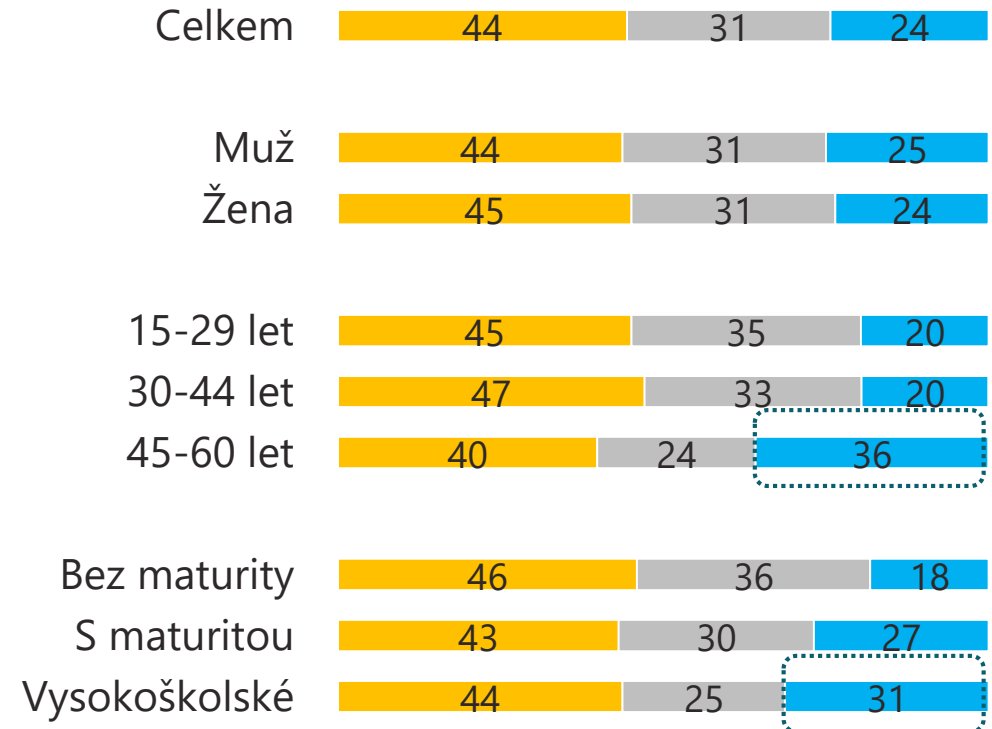
Celoročně
zimní čas
24

Celoročně
letní čas
44

Nevím, je mi
to jedno
31

- Mají obavu, že to bude mít každá země EU jinak
- Jsou to lidé, kterým vyhovuje současné střídání času

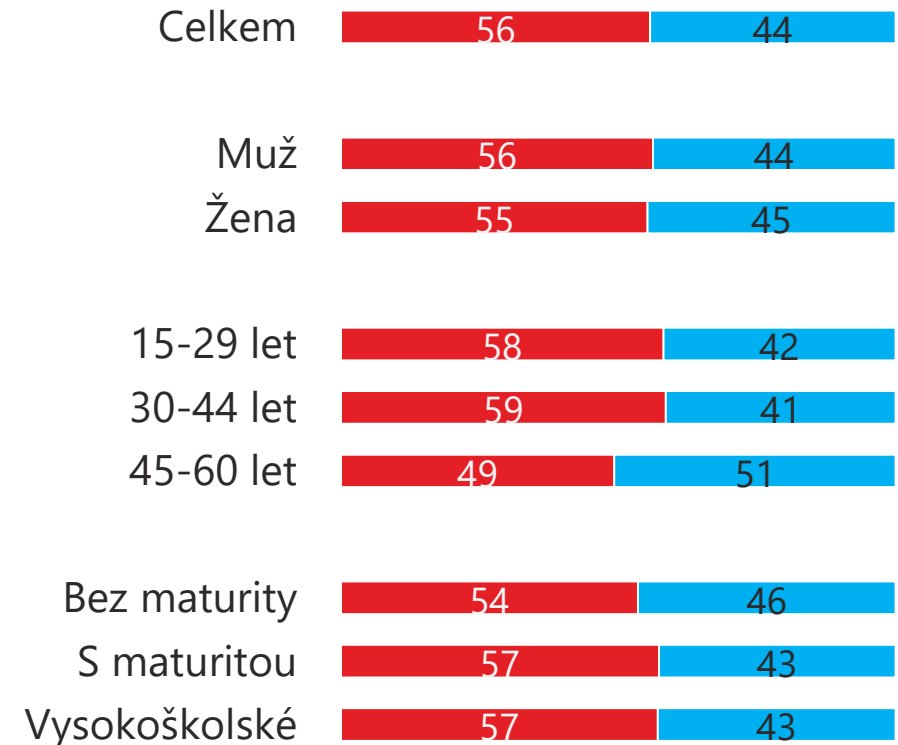
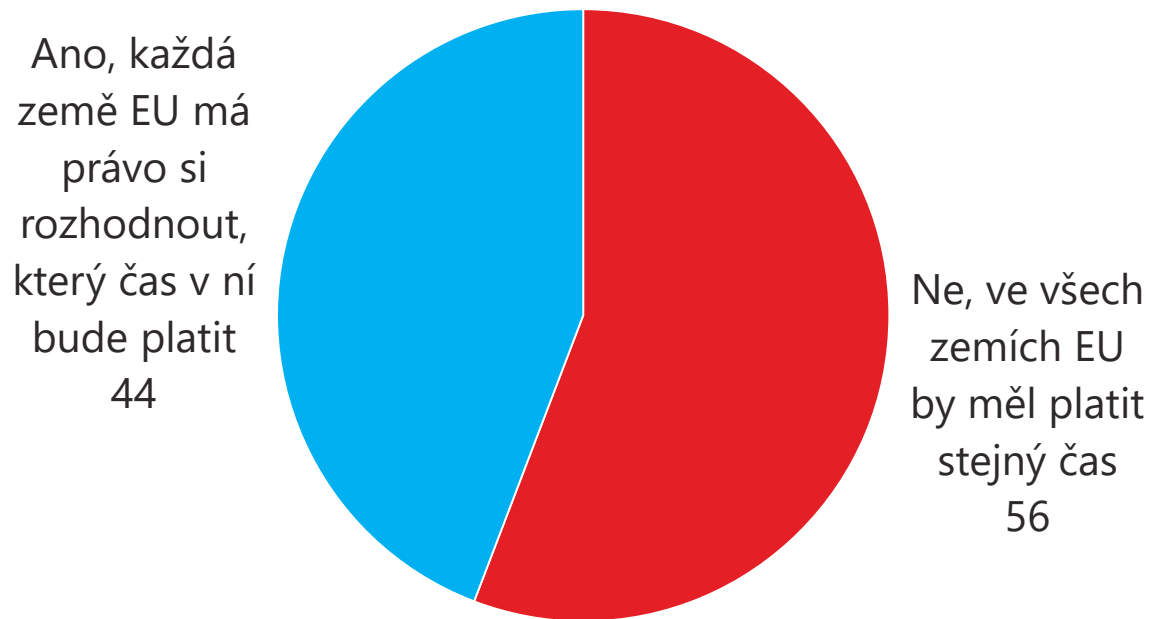
Zdroj: STEM/MARK

Základ: Všichni respondenti, n=511 [údaje v %]

Otázka: Pokud byste se měl/a rozhodnout, který čas by měl v České republice celoročně platit?

Populace 15-60 let: Souhlasí, že každá země EU si rozhodne sama o svém čase?

„**V zemích EU** by měl platit **jednotný čas.**“
„Jinak **bude akorát zmatek.**“

Zdroj: STEM/MARK

Základ: Všichni respondenti, n=511 [údaje v %]

Otázka: Souhlasíte nebo nesouhlasíte s tím, že každá země EU se bude moci rozhodnout, jaký čas v ní bude platit?

Populace 15-60: Argumenty pro režimy času

Letní čas (70 %)

„Celoročně **více světla v podvečerních a večerních** hodinách.“

„Chci **vstávat za světla.**“

Obecně pro celoroční čas:

„**Nechci vstávat o hodinu dřív**, hodina spánku mi chybí.“

„Odpadne **únava, poruchy spánku, dopady na zdraví.**“

„**Trvá mi dlouho než si zvyknu.**“

„Mám z té změny času vždy **zmatek**, mám **strach**, že zmeškám posun hodin. Musím posouvat všechny hodiny.“

„**Střídání času se přežilo**, obtěžuje mě.“

Zimní čas

„**Odpovídá biorytmu**, je v souladu s přírodou. **Zimní čas je skutečný/standardní.**“

Střídání času (30 %)

„**Je to přirozené. Je to tak, jak to má být.** Jsem na to **zvyklý** roky.“

„Posun času **je praktický** – lepší využití světlé části dne.“

„**Delší den v létě, v zimě dříve východ slunce. Děti chodí** do školy i ze školy **za světla.**“

Denní rytmy populace ČR

Informace o zdroji dat na **denní rytmy**

Proměny české společnosti (CHPS)

panelové šetření domácností

sleduje vliv socioekonomických podmínek

na kvalitu života a zdraví

Cílová skupina

Dospělá populace ČR (18 +)

Reprezentativní dle pohlaví, věku, vzdělání, regionu, velikosti místa bydliště

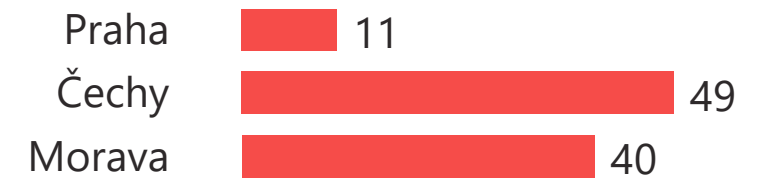
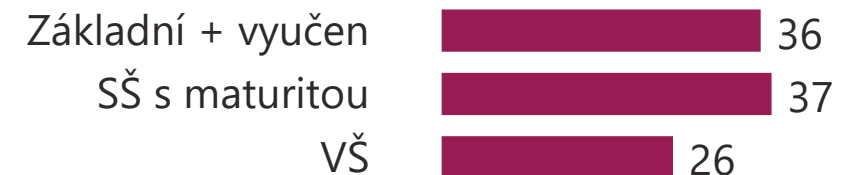

Sběr dat

Kombinace CAPI a PAPI dotazování

2708 rozhovorů

červen – září 2018

[údaje v %]

CHPS = České **panelové** šetření domácností (pro veřejnost název **Proměny české společnosti**)

- **výběrové šetření**, v němž je **opakovaně dotazován** náhodně vybraný vzorek domácností žijících na území ČR
- celkem **4 vlny** sběru dat s roční periodicitou v letech **2015-2018**
- 1. vlna červenec-prosinec 2015, přes 5 tis. domácností, přes 10 tis. dospělých osob
- 4. vlna červen-září 2018, přes 3 tis. domácností, přes 7 tis. dospělých osob
- cílem výzkumu je **zmapovat životní podmínky českých domácností z dlouhodobé perspektivy**, charakterizovat proces změny v životě domácností a jednotlivců a vztáhnout proces sociální změny ke vztahům a dění v domácnostech. CHPS je mezioborový výzkum využívající přístupy sociologie, ekonomie a politologie. Zahrnuje pět hlavních tematických okruhů - rodinný život, užívání času, zdraví, vzdělání a trh práce, sociální stratifikace, bydlení, politická participace a občanská společnost.
- výzkum **organizuje Sociologický ústav Akademie věd ČR**, v.v.i., CERGE-EI (společné pracoviště Centra pro ekonomický výzkum a doktorské studium Univerzity Karlovy a Národohospodářského ústavu Akademie věd ČR) a Fakulta sociálních studií Masarykovy univerzity.
- **sběr dat** realizují agentury **STEM/MARK, a.s. a MEDIAN, s.r.o.**
- výzkum finančně podpořila Grantová agentura ČR

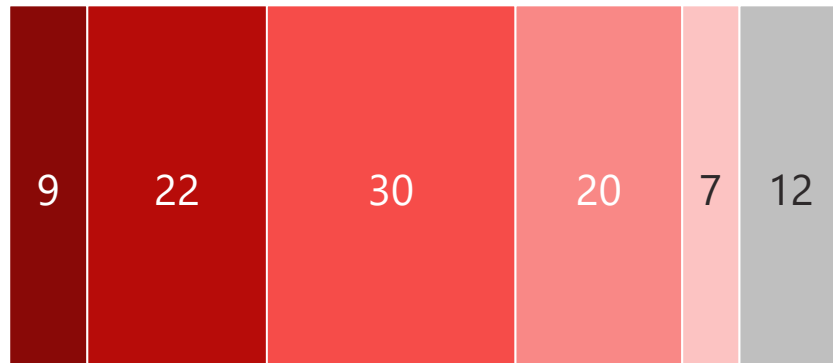

Populace: Všední den

Vstává

■ 4 h ■ 5 h ■ 6 h ■ 7 h ■ 8 h ■ Jindy

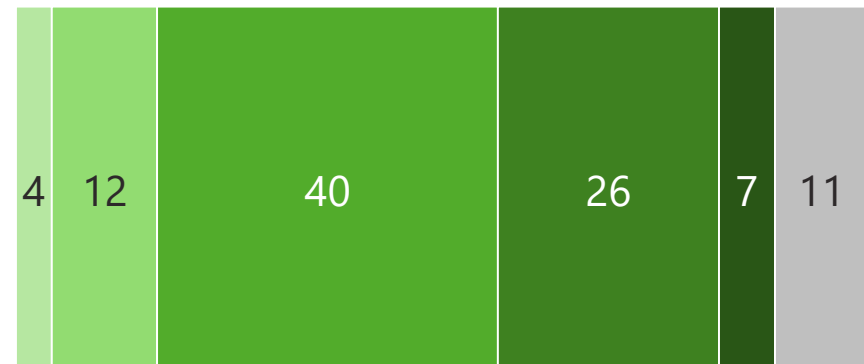

Vysvětlivka: 4h = 4:00 - 4:59

Jindy = Velmi nepravidelný režim

Ulehá

■ 20 h ■ 21 h ■ 22 h ■ 23 h ■ 24 h ■ Jindy

Zdroj: Sociologický ústav AVČR, STEM/MARK – Výzkum CHPS
Základ: Všichni respondenti, n=2708
[údaje v %]

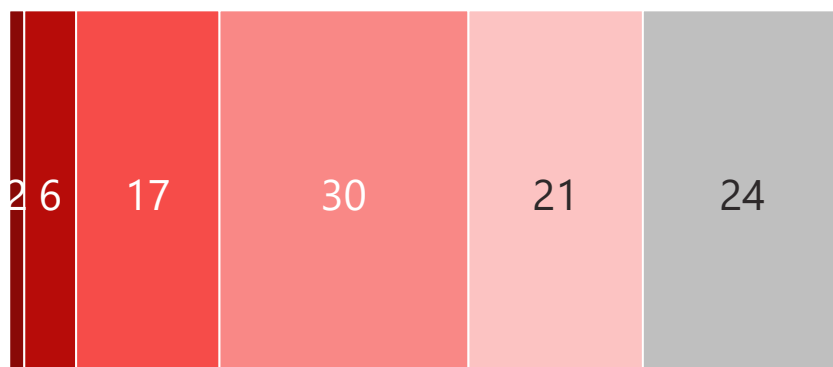

Populace: Volný den

Vstává

■ 4 h ■ 5 h ■ 6 h ■ 7 h ■ 8 h ■ Jindy

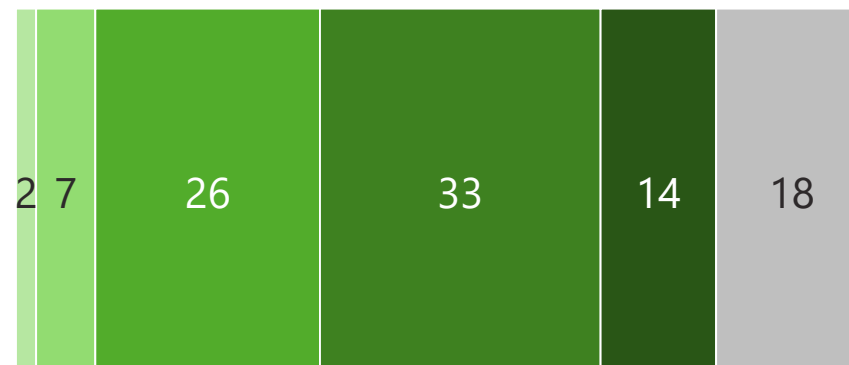

Vysvětlivka: 4h = 4:00 - 4:59

Jindy = Velmi nepravidelný režim

Ulehá

■ 20 h ■ 21 h ■ 22 h ■ 23 h ■ 24 h ■ Jindy

Zdroj: Sociologický ústav AVČR, STEM/MARK – Výzkum CHPS
Základ: Všichni respondenti, n=2708
[údaje v %]

Vliv ekonomické aktivity: Všední den

Hodina vstávání

Hodina ulehnutí

Ekonomická aktivita
Všichni
Zaměstnanec (plný úvazek)
Zaměstnanec (kratší úvazek)
Podnikatel
Student
Pracující důchodce
Neaktivní/nezaměstnaní

Medián	Modus
6	6
5	5
6	6
6	6
7	6
6	6
6	7

Medián	Modus
22	22
22	22
22	22
22	22
23	22
23	23
22	22

Zdroj: Sociologický ústav AVČR, STEM/MARK – Výzkum CHPS
[údaje v %]

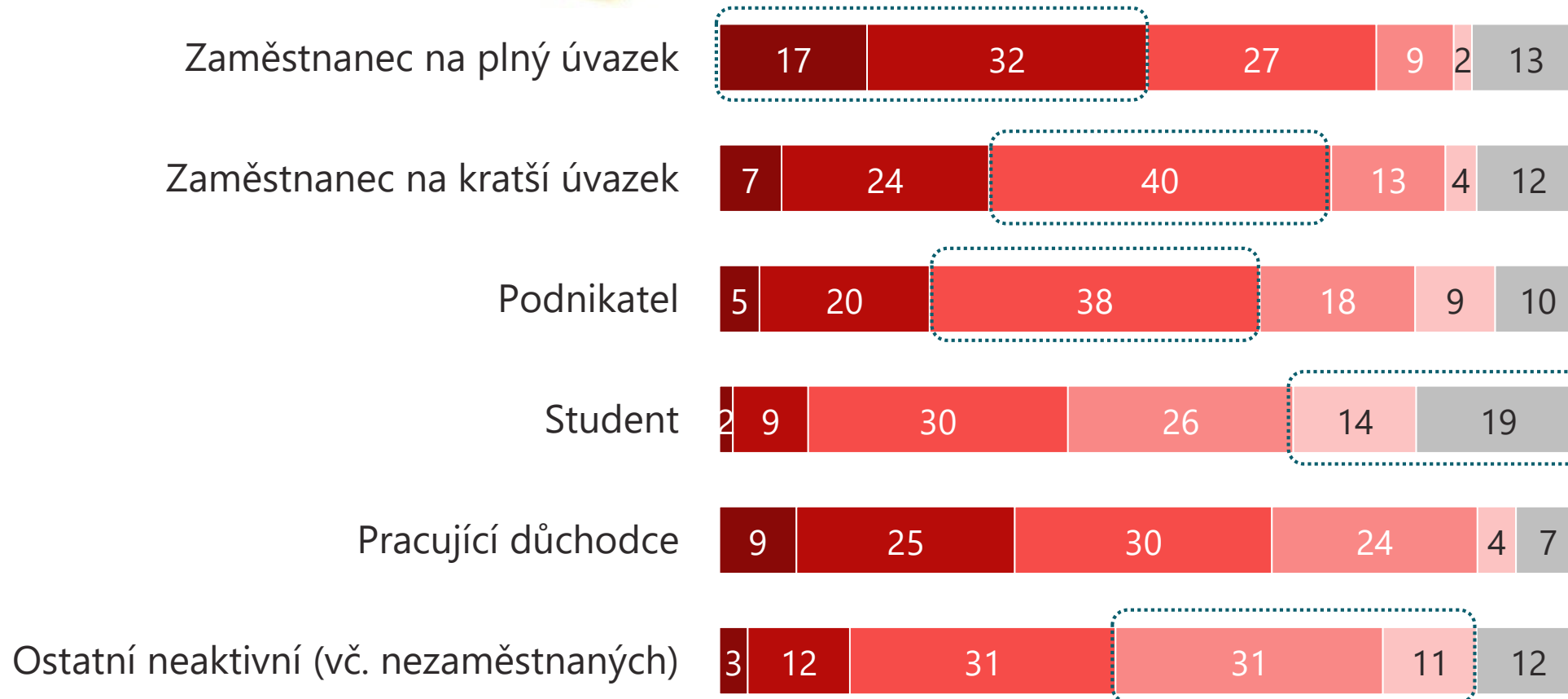

Populace dle ekonomického postavení: Všední den (čas vstávání)

■ 4 h ■ 5 h ■ 6 h ■ 7 h ■ 8 h ■ Jindy

Vliv ekonomické aktivity: Volný den

Hodina vstávání

Hodina ulehnutí

Ekonomická aktivita
Všichni
Zaměstnanec (plný úvazek)
Zaměstnanec (kratší úvazek)
Podnikatel
Student
Pracující důchodce
Neaktivní/nezaměstnaní

Medián	Modus
7	7
7	7
7	7
7	7
8	8
7	7
7	7

Medián	Modus
23	23
23	23
23	23
23	23
23	23
23	23
23	23
22	22

Zdroj: Sociologický ústav AVČR, STEM/MARK – Výzkum CHPS
[údaje v %]

Vliv věku: Všední den

Věková skupina
18 - 29 let
30 - 39 let
40 - 49 let
50 - 59 let
60 - 69 let
70 - 79 let
80+

Hodina vstávání

Medián	Modus
6	6
6	6
5	5
5	5
6	6
6	6
7	7

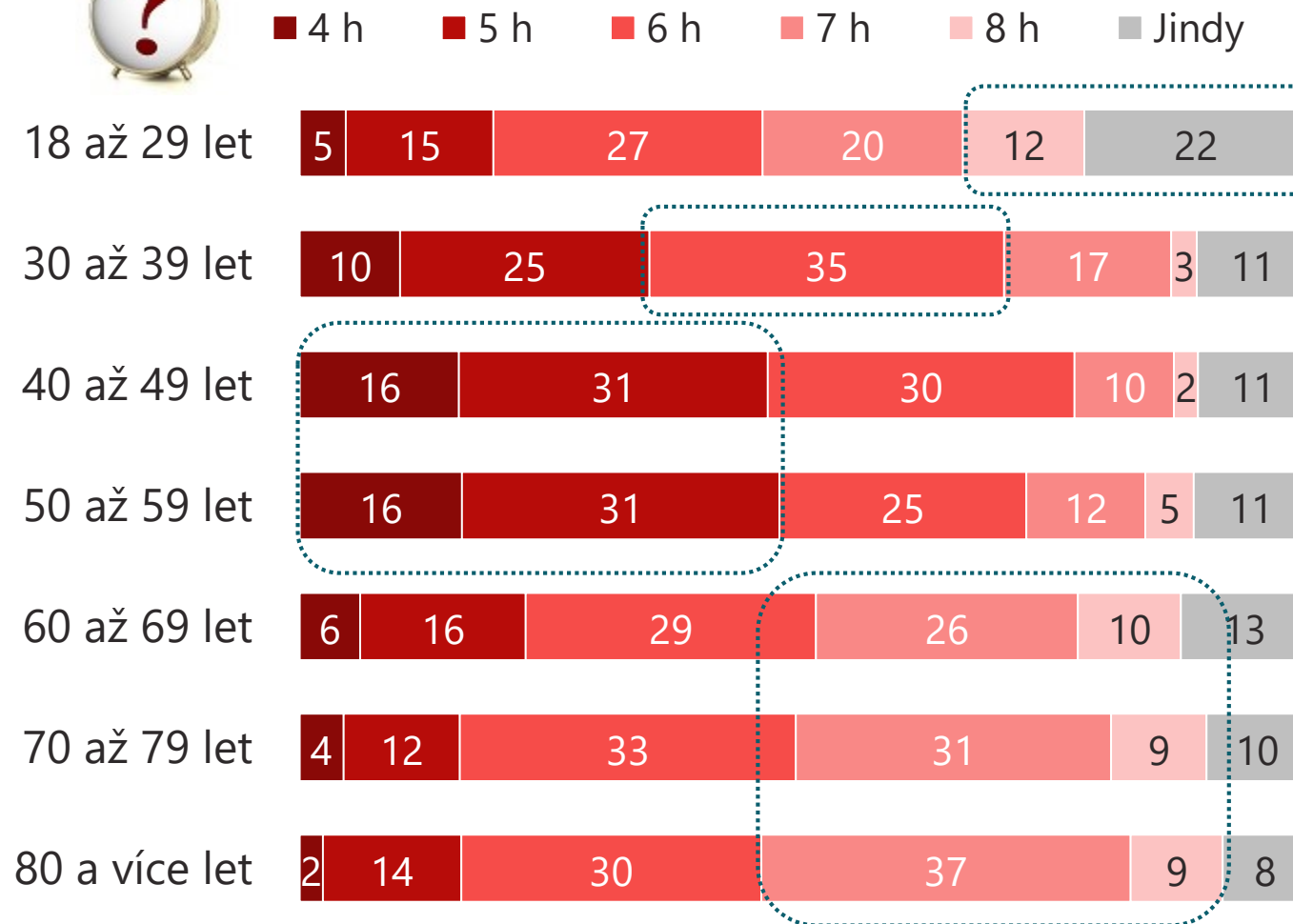

Hodina ulehnutí

Medián	Modus
22	22

Populace dle věku: Všední den (čas vstávání)

Zdroj: Sociologický ústav AVČR, STEM/MARK – Výzkum CHPS
Základ: Všichni respondenti, n=2708 [údaje v %]

Vliv věku: Volný den

Věková skupina
18 - 29 let
30 - 39 let
40 - 49 let
50 - 59 let
60 - 69 let
70 - 79 let
80+

Hodina vstávání

Medián	Modus
8	8
7	8
7	7
7	7
7	7
7	7
7	7

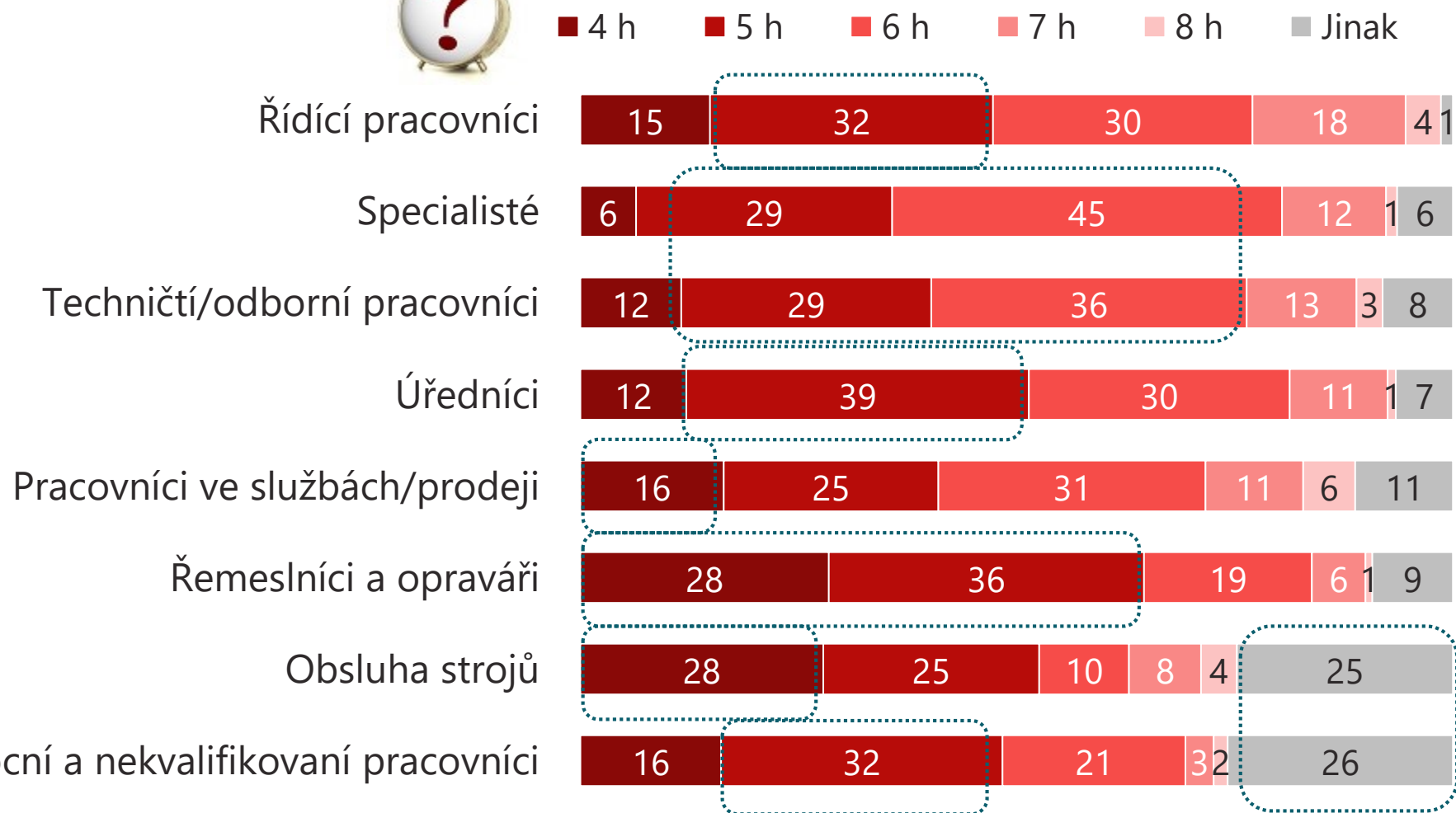
Hodina ulehnutí

Medián	Modus
23	23
23	23
23	23
23	23
23	23
22	22
22	22

Zdroj: Sociologický ústav AVČR, STEM/MARK – Výzkum CHPS
[údaje v %]

Zaměstnaní: Všední den (čas vstávání)

Plné názvy tříd ISCO: Zákonodárci a řídicí pracovníci, Obsluha strojů a zařízení a montéři

Zdroj: Sociologický ústav AVČR, STEM/MARK – Výzkum CHPS
Základ: Zaměstnaní respondenti, n=1050 [údaje v %]

Vliv zavedení celoročního času

Populace: Všední den ráno

Střídání času

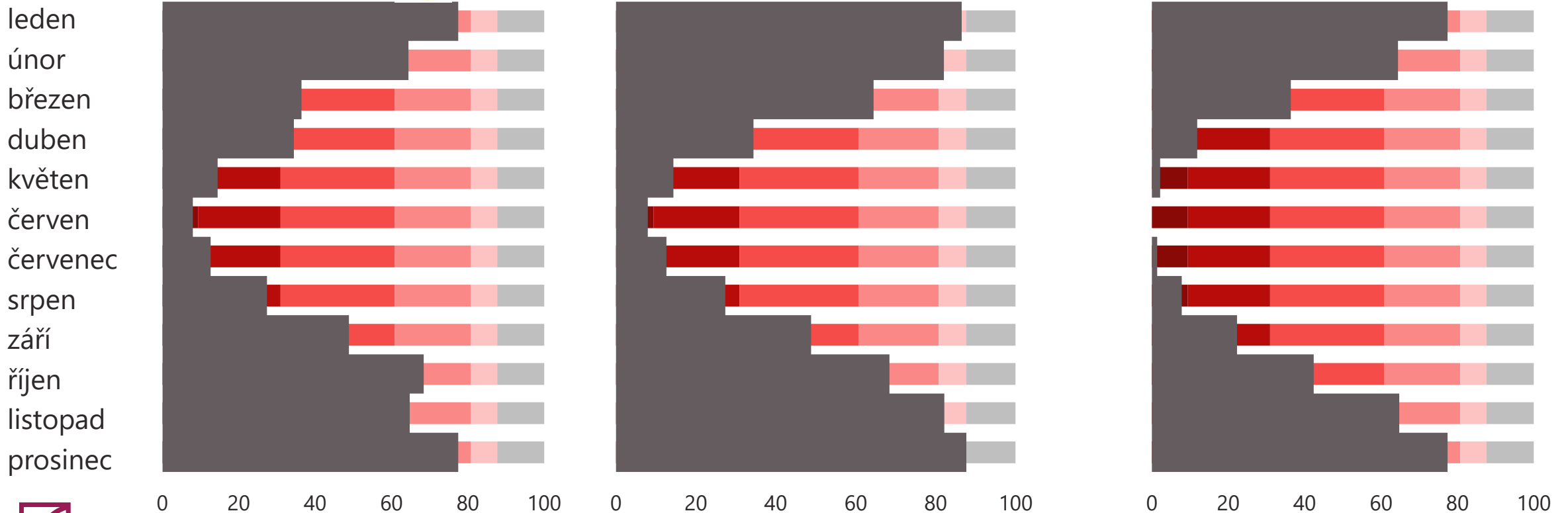
Celoroční letní čas

Celoroční zimní čas

Odhad populace, která vstává před východem slunce

4 h 5 h 6 h 7 h 8 h Jindy

Populace: Volný den ráno

Střídání času

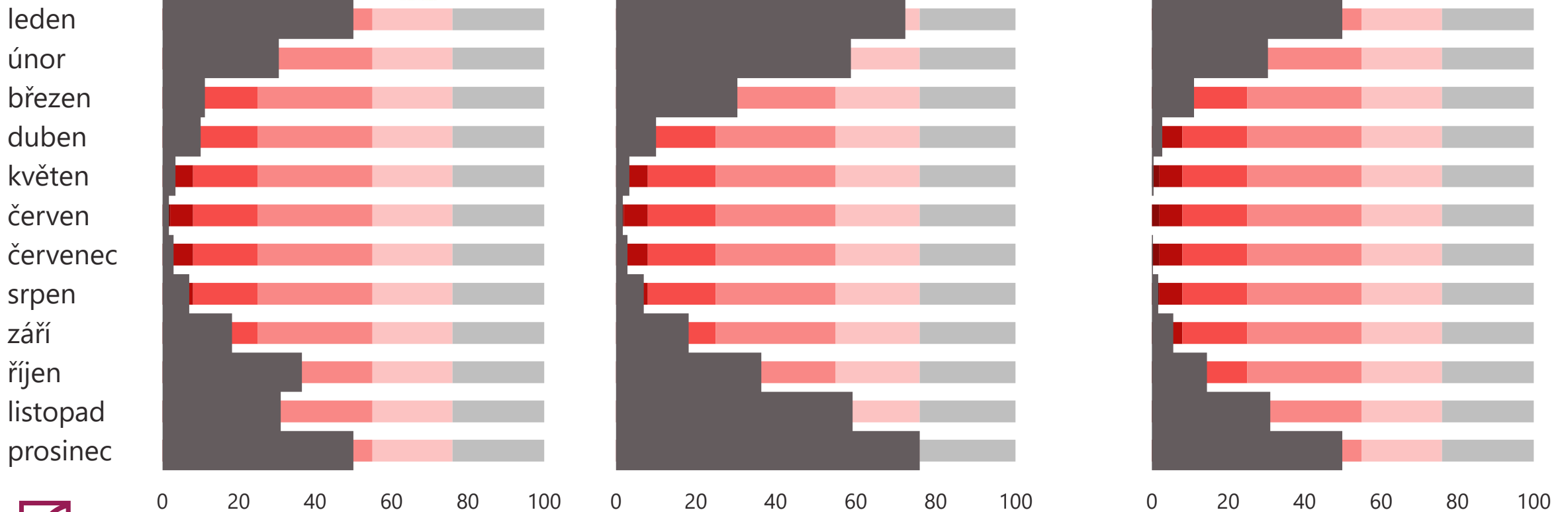
Celoroční letní čas

Celoroční zimní čas

Odhad populace, která vstává před východem slunce

4 h 5 h 6 h 7 h 8 h Jindy

Děkuji za pozornost.

Jan Burianec
Client Service Manager

+420 776 179 823
burianec@stemmark.cz

STEM MARK

Smrčkova 2485/4
180 00 Praha 8

www.stemmark.cz
twitter.com/stemmark
slideshare.net/stemmark

/V prezentaci byly použity fotky z unsplash.com a pixabay.com/

Přílohy

Výpočet odhadu populace, která vstává před východem slunce

	Průměrný čas východu slunce v měsíci			Část hodiny, která je ve tmě
	Střídání času	Celoroční letní čas	Celoroční zimní čas	
leden	7:50	8:50	7:50	0,83
únor	7:11	8:11	7:11	0,18
březen	6:11	7:11	6:11	0,18
duben	6:07	6:07	5:07	0,12
květen	5:14	5:14	4:14	0,23
červen	4:51	4:51	3:51	0,85
červenec	5:09	5:09	4:09	0,15
srpen	5:50	5:50	4:50	0,83
září	6:36	6:36	5:36	0,60
říjen	7:23	7:23	6:23	0,38
listopad	7:12	8:12	7:12	0,20
prosinec	7:50	8:50	7:50	0,83

Předpoklady:

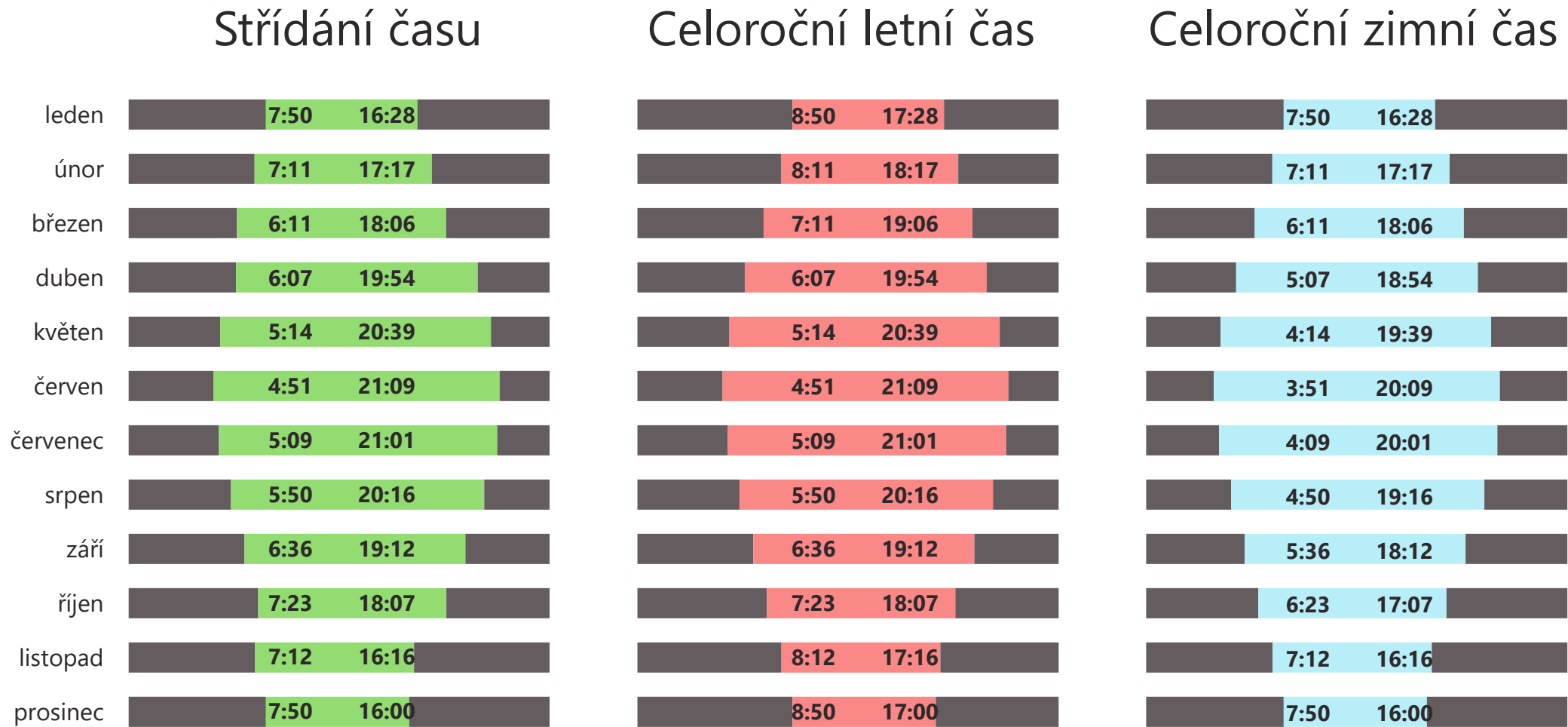
- časy vstávání jsou rovnoměrně rozděleny v rámci hodiny
- změnu času provádíme 31.3./1.4. a 31.10./1.11

např. v listopadu		Střídání času	Celoroční letní čas	Celoroční zimní čas
Čas východu slunce		7:12	8:12	7:12
Hodina vstávání	Podíl osob	z toho před východem slunce		
4 h	9 %	Všichni	Všichni	Všichni
5 h	22 %	Všichni	Všichni	Všichni
6 h	30 %	Všichni	Všichni	Všichni
7 h	20 %	20 %	Všichni	20 %
8 h	7 %	Nikdo	20 %	Nikdo
Jinak	12 %	Nelze říct	Nelze říct	Nelze říct
Vstává před východem slunce		65 %	82 %	65 %

Rozložení světlé části dne během roku podle režimu času

Světlá část dne = od východu do západu slunce / Uvedené časy představují průměr za měsíc a platí pro bod 50 st. sev šířky, 15 st. vých. délky (cca střed území ČR).
 Rozdíl mezi nejvýchodnější a nejzápadnější částí ČR v čase východu a západu je cca 25 minut / Změnu času jsme posunuli až na poslední noc v měsíci. Zdroj: cmmj.cz, portal.chmi.cz,

Pomáháme nejen našim klientům

PRO VÝZKUM

NÁZORY MĚNÍ SVĚT

- ✓ Zaručujeme Vám, že výzkum není prodej
- ✓ Chráníme údaje
- ✓ Minimalizujeme množství údajů při sběru a zpracování
- ✓ Jsme transparentní
- ✓ Máme souhlas, nebo jiný zákonný důvod pro zpracování
- ✓ Sdílíme údaje jen s výslovným souhlasem
- ✓ Respektujeme práva respondentů
- ✓ Dodržujeme pravidla řádné profesní péče
- ✓ Ručíme za subdodavatele
- ✓ Uplatňujeme dodržování principů v praxi

